

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Ida Marén
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2020-08-21

1 (11)

Diarienummer

2020/ASN 0063 003

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Lokalbehovsanalys för arbetsmarknads- och socialnämndens verksamhetsområden till lokalförsörjningsplan 2021- 2033

Arbetsmarknads- och socialförvaltningens förslag till beslut till arbetsmarknads- och socialnämnden

- Förvaltningens förslag till lokalbehovsanalys godkänns som underlag till strategiska lokalgruppens fortsatta arbete med lokalförsörjningsplan 2021-2033.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Anna-Lena Engstedt
Förvaltningschef

Sammanfattning

Förvaltningen har tagit fram ett underlag avseende framtida lokalbehov inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamhetsområden. Behovsprognosen revideras årligen och utgör underlag för planering när det gäller att möta framtidens behov.

Beskrivning av ärendet

Enligt kommunens riktlinjer för lokalförsörjning¹ ska en sammanhållen lokalförsörjningsplan årligen behandlas i kommunstyrelsen. Nämnderna ansvarar för planering av nämndens lokalbehov. Enligt riktlinjerna har nämnderna ansvar för att ta fram den årliga lokalbehovsanalysen som utgör ett underlag till den sammanhållna lokalförsörjningsplanen.

I januari beslutade kommunstyrelsen om en lokalförsörjningsplan 2020-2032 för kommunen. När det gäller arbetsmarknads- och socialnämndens ansvarsområden fick kommunens strategiska lokalgrupp i uppdrag att i samverkan med förvaltning och nämnd utreda och planera för att tillgodose lokalbehoven inom individ- och familjeomsorgen.

Förvaltningen har tagit fram ett underlag avseende framtida lokalbehov inom arbetsmarknads- och socialnämndens verksamhetsområden. Behovsprognosen revideras årligen och utgör underlag för planering när det gäller att möta framtidens behov.

Befolkningsprognos

Kommunens befolkningsprognos bygger på statistik över befolkningsrörelser i Tyresö, samt bedömningar utifrån framtida byggplaner.^{2 3} Befolkningsökningen i Tyresö kommun var lägre 2019 än året innan. Färre personer flyttade till Tyresö, samtidigt som fler personer flyttade från Tyresö jämfört med året innan. Dessutom var födelsetalet i Tyresö för 2019 lägre än 2018 och fler personer avled. Totalt sett var flyttnettot (antalet inflyttade minus antalet utflyttade)

---

¹ Antagna i KF 2017-02-23, § 18

² Statisticon, Befolkningsprognos för Tyresö kommun

³ Uppgifterna som prognosen grundar sig på kommer från folkbokföringen och hämtas från Statistiska centralbyrån, SCB. Befolkningen är den som är skriven i kommunen vid årsskiftet.

172 personer och födelsenettet (antalet födda minus antalet avlidna)
140 personer. Totalt sett har befolkningsprognosen skrivits ned jämfört med
föregående år.

Enligt prognosen väntas folkmängden i Tyresö kommun öka med
6 685 invånare under perioden 2019-2030, från 48 333 till 55 018 personer.⁴

Tabellen nedan visar den totala befolkningsutvecklingen enligt 2020 års
befolkningsprognos för Tyresö. Befolkningen väntas öka med 14 procent fram
till 2030. Framförallt är det i de lägre åldersgrupperna prognosen har sänkts.
Det baseras på utvecklingen av exempelvis inflyttning, utflyttning, fruktsamhet
och mortalitet. Prognosen för de äldre åldersgrupperna är förhållandevis
oförändrad.

Bild 1 Folkmängd i Tyresö efter åldersklass⁵ 2020

Ålder/År	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0-5	3 371	3 354	3 320	3 322	3 381	3 446	3 530	3 624	3 714	3 802	3 887	3 940
6-9	2 678	2 703	2 674	2 677	2 629	2 610	2 607	2 622	2 668	2 707	2 775	2 832
10-12	2 148	2 150	2 126	2 087	2 105	2 135	2 147	2 132	2 097	2 114	2 117	2 145
13-15	2 150	2 150	2 150	2 184	2 185	2 180	2 155	2 179	2 212	2 229	2 219	2 187
16-18	1 954	2 055	2 092	2 144	2 146	2 164	2 203	2 214	2 216	2 200	2 229	2 256
19-24	3 163	3 173	3 171	3 190	3 310	3 419	3 477	3 561	3 627	3 694	3 728	3 727
25-44	11 819	12 026	11 878	11 938	12 083	12 291	12 505	12 791	13 101	13 345	13 652	13 851
45-64	12 975	13 223	13 370	13 434	13 568	13 703	13 817	13 929	13 973	14 091	14 099	14 092
65-79	5 915	5 864	5 861	5 866	5 803	5 798	5 792	5 834	5 965	6 098	6 357	6 602
80-100	2 160	2 295	2 395	2 536	2 728	2 904	3 062	3 189	3 265	3 329	3 360	3 385
Totalt	48 333	48 993	49 037	49 379	49 936	50 650	51 296	52 075	52 837	53 610	54 424	55 018

Det finns alltid en viss osäkerhet i en prognos som sträcker sig tio år framåt i
tiden. Generellt är osäkerheten störst för de åldersgrupper som inte är födda när
prognosen görs samt för åldersgrupperna 19-30 år där flyttbenägenheten är stor.
Osäkerheten är förhållandevis mindre för den medelålders och äldre
befolkningen som inte tenderar att flytta i samma utsträckning som yngre.⁶

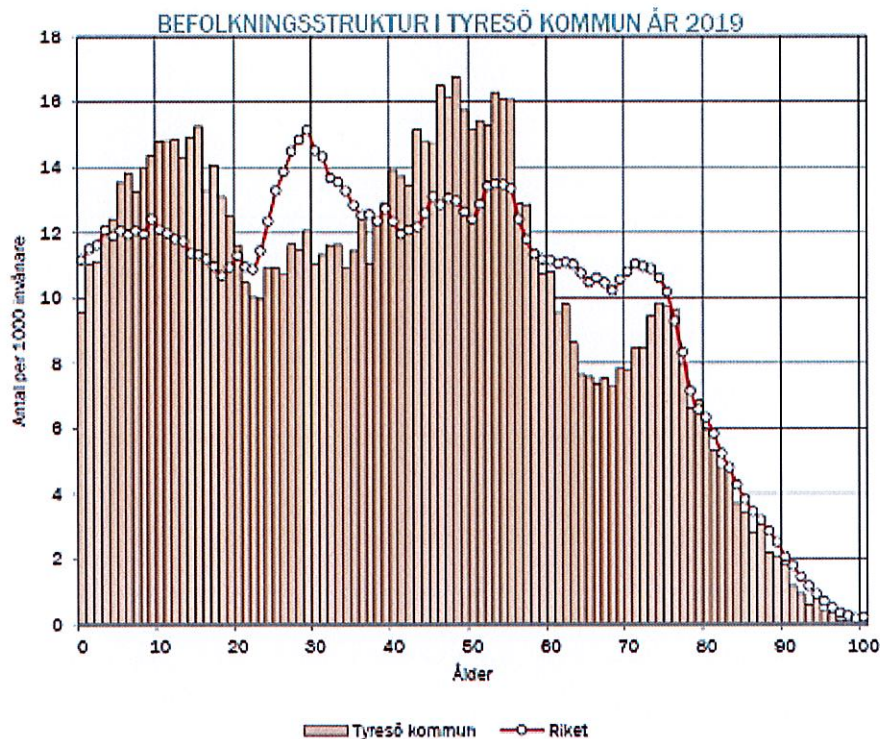
⁴ Statisticon Befolkningsprognos 2020-2030 för Tyresö kommun

⁵ Statisticon Befolkningsprognos 2020-2030 för Tyresö kommun

⁶ Statisticon Befolkningsprognos 2020-2030 för Tyresö kommun

Diagrammet nedan visar åldersstrukturen i Tyresö jämfört med hur det ser ut i riket. Befolkningsstrukturen anger hur stor andel varje åldersgrupp utgör av hela folkmängden. Det ger en bild av vilka demografiska möjligheter och utmaningar kommunen har.

Bild 2 Befolkningsstruktur i Tyresö kommun år 2019⁷

Den demografiska utvecklingen i kommunen har en viss inverkan på utvecklingen för individ- och familjeomsorgen samt verksamheterna inom arbetsmarknad och integration men på grund av olika samverkande faktorer bör befolkningsprognoser användas med försiktighet vid beräkning av kommande behov.

När det gäller individ- och familjeomsorgens verksamheter finns det både individuella och strukturella orsaker till behovet av stöd. Behovet kan påverkas av faktorer som ligger utom ramen för vad verksamheterna kan påverka såsom arbetsmarknadsläget, utvecklingen av socialförsäkringssystemet, migrationen,

⁷ Statisticon Befolkningsprognos 2020-2030 för Tyresö kommun

konjunkturläget, tillgången till bostäder m.m. Vidare är det mycket svårt att förutse om just de som väljer att flytta till eller från kommunen under planperioden har behov av, eller kommer att få behov av stöd från socialtjänsten. Vilket behov av stöd som finns på sikt påverkar i sin tur lokalbehovet.

Bostadsbehovet inom integration är generellt svårt att bedöma på längre sikt då behovet är starkt kopplat till det aktuella världsläget och flyktingsituationen, vilket gör det svårt för kommunen att förutse och planera för flyktingmottagande och invandring.

Omvärldsförändringar och påverkansfaktorer

Världshälsoorganisationen, WHO, deklarerade den 11 mars 2020 att covid-19 är en pandemi. Pandemins effekter på samhället och arbetsmarknaden innebär att många människor förlorar och riskerar förlora sina arbeten och sin försörjning. Detta försätter många individer och familjer i en sårbar situation vilket innebär att behovet av stöd och insatser från socialtjänsten kan öka. Myndigheten noterar redan nu en ökning av ärenden gällande relationsvåld, missbruk och behov av försörjningsstöd. Det är osäkert hur utvecklingen blir på sikt.

Pandemins effekter inverkar även på Migrationsverkets prognoser. Globalt försämrade möjligheter att resa, inreseförbud till EU inklusive Sverige och försämrade möjligheter att besöka svenska ambassader påverkar antalet nya asyl-, viserings- och arbetstillståndsärenden. Begränsade resmöjligheter påverkar också omfattningen av anhöriginvandring samt antalet återvändande personer som inte beviljats uppehållstillstånd i Sverige och ska lämna landet.⁸ Hur befolkningsrörelser kommer att se ut framöver är osäkert i nuläget beroende på varaktighet i de reserestriktioner som införts. I Migrationsverkets majprognos skrivs antalet kommunmottagna nyanlända ned från cirka 21 000 till 18 000 för i år. Detta utifrån antagandet om att reserestriktioner börjar lätta under sommaren och att situationen därefter successivt återgår mer till det normala.

Migrationsverket har i ett brev till kommunerna i april 2020 meddelat att de skjuter upp överföringar av kvotflyktingar tillsvidare på grund av covid-19.

---

⁸ Migrationsverkets majprognos

Inriktningen är fortfarande att 5 000 kvotflyktingar ska överföras under 2020 så kommuner bör därför ha beredskap för ett mer koncentrerat mottagandet när överföringarna kan återupptas.

Uppföljning av 2019 års lokalbehov

I 2019 års lokalbehovsanalys lyfte förvaltningen fram nedanstående behov.

- **Det finns ett stort behov av utökade och anpassade lokaler för möten mellan socialsekreterare och deras besökare utifrån arbetsmiljö-, säkerhets- och sekretessynpunkt.**

Åtgärder har delvis vidtagits för att möta behovet, till exempel har besöksrummen på plan 1 i kommunhuset utökats och anpassats ur säkerhetssynpunkt. På plan 2 har å andra sidan minst ett besöksrum gjorts om till kontor eftersom antalet rum är för få i förhållande till antal socialsekreterare. I dagsläget kan det inte bedömas om åtgärderna är tillräckliga på grund av den situation som råder till följd av covid-19.

När det gäller enheter som sitter i lokalerna på Regnbågsgatan finns ett fortsatt behov av bättre lämpade lokaler som beskrivs längre ned i dokumentet.

- **Måsens öppenvårdsbehandling har behov av utökade och anpassade lokaler för att kunna ta emot och möta behov hos nya målgrupper.**

Behovet kvarstår och beskrivs närmare längre ned i dokumentet.

- **Det finns ett stort behov av att bygga om och tillgänglighetsanpassa stödboendet Källans lokaler.**

En omvärdering av behoven har gjorts och de förändringar som behöver göras kommer att hanteras i processen för verksamhetsanpassningar.

- **Det finns behov av en omstrukturering av Hästskons stöd- och boendeenhet.**

Hästscons stöd- och boendeenhet består av 26 lägenheter i tre enheter för personer med psykisk funktionsnedsättning. Lokalerna har under året anpassats och nyttjas idag mer ändamålsenligt och effektivt. Efter omstrukturering kan kommunen bättre möta de krav som ställs genom lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, LUS.

En träffpunkt för målgruppen planeras öppna i tillgängliga lokaler under hösten 2020.

- **En ny verksamhet i familjecentralsliknande form som kompletterar den nuvarande öppna förskolan bedöms behövas på sikt.**

Förvaltningen har påbörjat en dialog med Region Stockholm när det gäller att starta en sådan verksamhet gemensamt. I dagsläget är Resursenheten, där öppna förskolan är belägen, och barnavårdscentralen lokaliserade i samma lokaler vilket underlättar samverkan mellan verksamheterna. Frågan om eventuellt behov av ny lokal är inte prioriterad i nuläget och nytt ställningstagande får tas längre fram.

- **Efterfrågan på större lägenheter kan komma att öka till följd av den tillfälliga lagen om uppehållstillstånd som innebär utökade möjligheter till familjeåterförening för vissa nyanlända.**

Behovet bedöms kvarstå och beskrivs längre ned i dokumentet.

Övrigt

Under året har beslut fattats kring att öppna en resursskola med behandling för barn med särskilda behov, i samarbete med barn- och utbildningsförvaltningen. Verksamheten kommer att starta hösten 2020, i en del av de lokaler som idag används av Sofiebergs förskola.

Antalet anvisningar av ensamkommande barn till Tyresö har minskat kraftigt sedan 2015. Det har medfört att efterfrågan på olika typer av boenden lämpade för målgruppen har förändrats. Under året hittills har ett ensamkommande barn

anvisats till Tyresö.⁹ Förvaltningen bevakar det aktuella läget och behöver ha beredskap för att kunna möta framtida behov.

Behov av lokaler inom individ- och familjeomsorgen, inklusive socialpsykiatri

Kommunens öppenvårdsbehandling inom missbruk, Måsen, har behov av utökade och bättre lämpade lokaler för att kunna ta emot och möta behov hos nya målgrupper. Framtida lokal bör vara belägen med närhet till kommunikationer och innehålla både stora rum som möjliggör verksamhet i större grupper och mindre rum för enskilda klientsamtal. Det behöver också finnas utrymme där klienter kan äta och umgås. Lokalen bör även innefatta ett antal kontor samt personalutrymme med kök och matrum.

Särskilda målgrupper inom förvaltningen har behov av genomgångsbostäder och stödboenden. Genom tillgång till träningslägenheter och försökslägenheter i kombination med stöd genom olika typer av öppenvårdsinsatser kan andelen externa placeringar undvikas. I nuläget pågår en översyn av externa placeringar för att möjliggöra hemtagningar och minska antalet köpta platser.

För att förebygga externa placeringar finns behov av fler öppna insatser i kommunen, bland annat i form av träfflokaler för personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning.

Personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning eller missbruks-/beroendeproblematik som inte bedöms klara eget boende under överskådlig tid behöver någon form av vård- och omsorgsboende. Idag köps dessa platser oftast externt.

Boendekedjan för socialpsykiatri behöver utvecklas ytterligare och kompletteras med en del där det finns personalstöd under vissa tider. För detta krävs ett antal samlade lägenheter med någon form av arbetsrum för personalen och utrymme för gemensamma aktiviteter. Under några år framöver är behovet tillgodosett genom Villa Granbacken, men sedan behöver behoven tillgodoses genom andra lokaler.

---

⁹ Migrationsverkets statistik över aktuellt mottagande till och med vecka 19

På myndighetssidan finns ett fortsatt behov av utökade och anpassade lokaler för att kunna säkerställa en god arbetsmiljö. Befintliga lokaler på Regnbågsgatan uppfyller inte verksamhetens behov utifrån säkerhets- och sekretessynpunkt. Det saknas också besöksrum vilket innebär att uppföljningar ibland måste förläggas på andra ställen utanför kommunens lokaler. Det medför ett ineffektivt nyttjande av lokaler och arbetstid. Stora tids- och samordningsvinster skulle också kunna uppnås både för brukare och personal, om lokalerna var belägna geografiskt nära psykiatri och beroendevård.

Behov av lokaler inom arbetsmarknad och integration

Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, bosättningslagen¹⁰, innebär att alla kommuner är skyldiga att efter anvisning ta emot nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd. Syftet är att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun, och därmed kunna påbörja etableringen i samhällslivet och på arbetsmarknaden.

Kommunfullmäktige beslutade den 24 oktober 2019, § 81, om riktlinjer för tillfälliga genomgångslägenheter till nyanlända under etableringstiden. Riktlinjerna innebär att nyanlända erbjuds tillfälliga bostäder med andrahandskontrakt under etableringstiden på två år. Därefter kan hyreskontrakt vid behov förlängas under kortare perioder, företrädesvis för barnfamiljer, efter särskild prövning enligt socialtjänstlagen.

Bedömning av behovet av bostäder för ensamkommande barn och nyanlända kan bland annat göras med stöd av Migrationsverkets och Länsstyrelsens prognoser. Länsstyrelsen beslutar om hur många nyanlända personer kommunerna är skyldiga att ordna boende till. Antalet som anvisas beror på kommunens storlek, arbetsmarknadsläge, det sammantagna mottagandet av nyanlända personer och ensamkommande barn, samt hur många asylsökande personer som redan vistas i kommunen.¹¹ Kvotflyktingar och personer med uppehållstillstånd på Migrationsverkets anläggningsboenden omfattas av anvisningar till kommunerna. Förutom de nyanlända personer som anvisas till kommunen bosätter sig många på egen hand.

---

¹⁰ Trädde i kraft den 1 mars 2016

¹¹ Länsstyrelsen Stockholm

Hitills under året har 23 nyanlända personer kommit till Tyresö genom anvisning.¹² Enligt Länsstyrelsens läns- och kommunal ska 63 nyanlända anvisas till Tyresö under 2020.¹³ Motsvarande siffra för år 2019 var 90 och året innan 160.

Förvaltningen bedömer att behovet av bostäder kan tillgodoses under 2020-2021 men vill lyfta fram att det finns fortsatt efterfrågan på större lägenheter anpassade för familjer.

Övrigt behov av lokaler

Ungdomsmottagningen som drivs av regionen i samverkan med Tyresö kommun har behov av nya lokaler med centralt läge, som uppfyller verksamhetens behov på bästa sätt. Befintliga lokaler är för stora och för dyra och är belägna på bottenvåningen som möjliggör insyn. Enligt avtalet med regionen är det kommunen som ansvarar för att ordna lokaler och att bekosta dessa. Kommunen kommer även att ta över arbetsgivaransvaret för kuratorer på ungdomsmottagningen. Detta är planerat till 2021.

Slutsatser

- Kommunens öppenvårdsbehandling inom missbruk, Måsen, behöver omgående utökade och bättre lämpade lokaler för att kunna ta emot och möta behov hos nya målgrupper.
- Om några år behöver boendekedjan för socialpsykiatri kompletteras med ett antal samlade lägenheter som omfattar arbetsrum för personalen och utrymme för gemensamma aktiviteter.
- För att förebygga externa placeringar finns behov av fler öppna insatser i kommunen, bland annat i form av träfflokaler för personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning.
- Personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning eller missbruks-/beroendeproblematik som inte bedöms klara eget boende under överskådlig tid behöver någon form av vård- och omsorgsboende.
- På myndighetssidan finns ett fortsatt behov av utökade och bättre lämpade lokaler för att kunna säkerställa en god arbetsmiljö. Enheter

---

¹² 2020-06-01

¹³ Reviderad 2020-04-02

som är lokaliserade på Regnbågsgatan saknar idag besöksrum för mottagande av klienter och lokalerna är inte anpassade utifrån säkerhets- och sekretessynpunkt.

- Det bedöms finnas en fortsatt efterfrågan på större lägenheter anpassade för familjer.
- Ungdomsmottagningen har behov av mer ändamålsenliga lokaler med centralt läge.

Underlaget innehåller förslag till investeringsbeslut och kan således få ekonomiska konsekvenser redan nästa år. I beräkningen bör vägas in att boendeplatser som inte kan tillgodoses inom kommunen istället köps externt till ett högre pris än om motsvarande platser kunnat erbjudas i kommunen. Ett beslut om boendeplats eller annan insats som inte kan verkställas kan också medföra kostnader för viten.

Arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter omfattar flera förebyggande och individuellt inriktade insatser som direkt eller indirekt berör barn och ungdomar. En bedömning av barnets bästa görs i varje enskilt ärende. Artiklar i barnkonventionen som är relevanta i lokalbehovsanalysen är exempelvis artikel 24 som anger barnets rätt till bästa möjliga hälsa och tillgång till hälso- och sjukvård, artikel 27 som handlar om varje barns rätt till den levnadsstandard som krävs för barnets fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling. Rättigheterna är lagstadgade genom barnrättslagen som trädde i kraft i januari 2020, och bör beaktas exempelvis när det gäller formulerade lokalbehov för ungdomsmottagning och lägenheter anpassade för familjer.